

Érnek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam.

22. szám.

Debrecen, 1927 május 28.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Urunk mennybemenetelének ünnepén . . .

A keresztyén anyaszentegyház szent ünnepeinek során elérkezett hozzánk az Úr Jézus Krisztus megdicsőíttetését bizonyító mennybevitel szent ünnepe.

Ez az ünnep, bármily hihetetlennek látszó eseményt örökít is meg, alapjában véve elmaradhatlan bevégződése *annak* az életnek, melyet Isten Fia folytatott e földön.

Hogy Krisztus Urunk mennybe ment, hogy szenvedései után mennyei Atyjának jobbjára vitették ismét, hogy a töviskoronát királyi koronával cserélte fel, hogy elfoglalta a bírói széket, mely előtt mindnyájunknak meg kell jelennünk, hogy elvegyük a mi megítéltetésünket Annak a kezéből, kinek teljes hatalom adatott mennyen és földön; mindezek elmaradhatlanul kellett, hogy bekövetkezzenek, ha Jézus valóban az volt, kinek magát lenni állította, a megígértett Messiás, az élő Istennek szent Fia.

Hogy pedig az volt, — ebben ki kételkedhetnék?

Születése bizonyította az ő égi származását. Istennek angyalai adták hírül az égi követ leszállásának örvendetes hírét az ámuló világnak.

Élete, csodatettei, bölcs beszédei, szent tanításai, ártatlanságban és szentségben lefolyt isteni élete s a szeretet önfeláldozásából történt halála mind-mind istensége mellett szólnak.

Feltámadása további erősség amellelt, hogy Ő csak emberileg volt ember, de lelkileg Istennek teljessége lakozott Ő benne.

De ha mindezek külön-külön, vagy együtt véve is nem lettek volna képesek meggyőzni a hitetlenkedőket, vagy magukat a tanítványokat, a mennybemenetel ténye oly megdöntetlen tanúbizonytságot szolgáltatott Krisztus mennyei származásáról, hogy azoknak, kik e jelenetnek az olajfák hegyén tanúi voltak, legkisebb kétségek sem lehetett többé afelől, hogy Jézus csakugyan az a Közbenjáró volt, ki a békét és kiengesztelődést meghozta e világnak.

Krisztus mennybemenetele nem valami titokzatosan, nem zárt ajtók mögött, nem az esteli homályban, vagy éppen az éjjelnek sötétjében, hanem a szabad természet ölen, a tanítványok szeme láttára, fényes nappal ment végbe. A tanítványok még az imént beszéltek az Úrral, ki előkészítgette őket a reájuk várakozó fontos teendőkre, még ott csengett füleikben a kegyelmes vigasztalás ama Szentlélek elküldéséről, — s íme fényes felhő ereszkedik vala alá az égből, mely „az ő szemeik láttára” körül fogja a Mester szent alakját és az Úr felviteték tőlük a mennybe.

Ha mindez nem lett volna *valóságos esemény*, akkor nem történt volna az, hogy ezek a tanítványok a csodálkozástól és meglepetéstől elbűvölve, sokáig ott állottak az Olajfák hegyén és könnyező szemekkel néztek a fényes felhő után, várva, hogy az visszahozza nekik Azt, akit ők úgy szerettek.

Ha a mennybemenetel csak valami képzeletbeli esemény lett volna, akkor nem kellett volna az angyaloknak felrázni a tanítványokat ámultságukból és szólni hozzájuk ekképen: Galileabeli férfiak, mit állotok itten tétlen, nézven a mennybe? Az a Jézus, ki tőletek elviteték, akképen jó el ismét, amiképen Őtet most láttátok égbe vitetni.

Krisztus mennybemenetele azonban nemcsak azért ünnep és pedig örömmünnep reánk, keresztyénekre, mivel Urunk megdicsőíttetett az ő földi szenvedései után és Isten Fiának lenni hatalmasan megbizonyított, hanem azért is, mert ez esemény megerősíti lelkünkben azt a hitet, hogy földi küzdelmes életpályánk hív bevégzése után *a mi életünk is ott végződik*, ott folytatódhatik, hol örökkévaló dicsőségben él és uralkodik a mi Urunk.

Ő maga imádkozott érettünk Isten előtt, mondván: Atyám, akiket nekem adtál, akarom, hogy ők is velem legyenek.

Ő maga biztat bennünket, hogy azért ment előre, hogy megkészítse nekünk, a mi lelkeink számára ama „jobb” helyeket.

Nem úgy megyünk ugyan el e földről, mint elment ő, hiszen életünk sem olyan, mint volt az Ő élete, de kik vele élünk, vele is fogunk országolni amaz örökkévaló dicsőségben.

Harsányi Sándor,
yonkersi ref. lelkész.

Emlébeszéd

Baltazar-amerikai ünnepélyen Debrecen, 1927. évi május 23-án az oratóriumban.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Nemes tanuló ifjúság! Minden emlékűnnepélynek csak akkor van igazi létjogosultsága s mélyebb jelentősége, ha ahhoz az emberi érzelmek egyik legmagasztosabbika: a hála érzelme fűződik. Kollegiumunk életében hosszú évtizedek óta a különböző emlékűnnepélyek között kettő emelkedett ki s nyert lassanként általános jelleget: a reformáció emlékűnnepélye október 31-én és a március 15. Amott az érzelem forrása: a vallás, emitt: a hazafiság. És most e kettőhöz harmadik érzelmi forrás gyanánt odaszegődik a jótékonyosság, amely évenként az egyházkerület által elrendelt kollegiumi amerikai emlékűnnepélyben nyer kifejezést. Különböző jellegűek ezen emlékűnnepélyek, de mindenkiben ott szerepel a hála: október 31-én a reformátorok, március 15-én a márciusi ifjak, ezen emlékűnnepélyen azon amerikai kegyes adakozók iránt, akik egy fenkölt lelkületű férfiú felhívására adományokkal siettek megtartani a protestantizmusnak s vele együtt a magyarságnak egyik hatalmas védvárát: a debreceni kollegiumot.

Egyházkerületünk Püspökének két amerikai útját s ezen eszközölt gyűjtésekből előálló Baltazar-amerikai alapítvány horderejét csak az tudja igazán mérlegelni, aki látta a háború alatt s az azt követő években a debreceni kollegium fokozatos leromlását, anyagi eszközeinek csaknem teljes megsemmisülését és minden vonatkozásban nehéz vergődésnek mondható benső életét. Azért most, amidőn hálátelt szívvel Püspökünk, hálátelt szívvel az amerikai adományozók iránt emlékűnnepélyt ülünk, helyén valónak tartom röviden vázolni kollegiumunknak a háború következtében előálló nehéz helyzetét. Akad bizonyára majd író, aki részletesen le fogja írni kollegiumunk változatos történetét a háborús évek alatt.

Az 1914. év szeptember hava súlyos helyzetben találta a kollegiumot nemcsak az akkor már javában folyó világháború miatt, hanem azért is, mivel ezen időpontra esik az egyetem felállítása s annak a kollegiumban való elhelyezése. Amennyiben a kollegium épületét a legnélkülözhetetlenebb helyiségek kivételével a háború tartamára katonai kórházzal kellett átadni (Egyh. ker. 192—1915.), a bentlakásból úgy a gimnáziumi, mint a tanítóképzőintézeti tanulók kiszorultak. Az egyetemi internátust szintén át kellett adni a katonaságnak. Így

a kollegium költségére a városban nagy utánjárással fogadtunk a kiszorult tanulók részére lakást, ami a kellő felügyelet hiánya miatt nagy mértékben lazította a növendékek erkölcsi magaviseletét, csökkentette szorgalmukat. A kollegiumban teljes zűrzavar uralkodott. Három tényező osztozkodott a helyiségeken s jött egymással emiatt gyakran ellentétbe: katonaság, egyetem, tanítóképzőintézet. Legsúlyosabban érintette azonban a nehéz helyzet az utóbbit. Míg a külön épületben elhelyezett gimnázium helyiségeit nem vették el, legfeljebb néhány teremben tartottak egyetemi előadásokat, addig a tanítóképzőintézet mindjárt a háború kitörése után elvesztette egyik tantermét, torna-, rajz- és fizikai előadó termét, szertár helyiségeit. Mindennemű zenélés tiltva volt a kollegiumban s a növendékeket az ének- és zenetanár a maga conservatoriumában oktatta, míg a zongorákat és harmoniumokat kénytelenek voltunk a tanulók városi lakásaira szállítani. A tápintézeti helyiségek egyrészt szintén lefoglalta a katonaság, ami miatt a tanulók étkezése két csoportban történt. Ez is csak fokozta a súlyos helyzetet. Az 1915—16. iskolai évben a kollegium külső képe ugyanaz maradt. A lefoglalt helyiségek nem szabadultak fel.

Az 1916 augusztus végén történt oláh betörés még súlyosabb helyzet elé állította a kollegiumot. A szebeni helyőrségi kórház részére a katonaság lefoglalta a tanítóképzőintézet még eddig le nem foglalt tantermeit úgy, hogy tanterem céljára kénytelenek voltunk a zene- és fizikai termet igénybe venni, három osztályt pedig szűk, meg nem felelő másodemeleti lakószobában helyezni el. Még a gyakorlóiskolát is ki kellett telepíteni. Ebben az időben a növendékek száma a párhuzamos osztályok fokozatos felállításával erősen megnövekedett, de meg az oláh betörés következtében a csiksomlyói r. kath. tanítóképzőintézet 15 növendéke is hozzánk menekült, akikről szintén mi gondoskodtunk. A kollegiumból kiszorult 144 tanítóképzőintézeti tanulót a városban 12 helyen helyeztük el. Október végén a nagyszzebeni helyőrségi kórház visszament rendes állomási helyére s így a kollegium épülete felszabadult, ami nagy könnyebbülést jelentett úgy a tanítás, mint a bentlakás terén, bár a gyakran tartott katonai tanfolyamokra jövő katona-tanulók elszállásolásáról szintén mi gondoskodtunk. Már az 1916—17. iskolai évben a téli idő alatt a bentlakó tanulók a tüzelőanyag és világítás szűkös volta miatt sokat szenvedtek. Éppen ezen okból az 1917—18. iskolai évben a karácsonyi szünidőt február 4-ig hosszabbítottam meg. Erősen megnövekedett tanítóképzőintézeti tanulók egy részét ebben az iskolai évben már a kollegiumi internátusban helyeztük el, két párhuzamos osztály részére pedig két konviktusi termet nyertünk.

Szomorú emlékű az 1918—19. iskolai év. Az ország zilált viszonyai visszatükröződtek

a kollegium beléletében. Az élelmezési nehézségek következtében az iskolai év megkezdése a szokottnál későbbre halasztatott. De alig kezdtük meg az iskolai évet, a kitört spanyoljárvány miatt november 18-ig haza kellett küldeni a kollegium növendékeit. Amidőn bejöttek a tanulók, még mindig dühöngött a pusztító járvány s emiatt a tanulókat újra haza küldtük január 7-ig. Az egyre jobban rosszabbodó közlekedési viszonyok következtében a tanulóknak csak egyrésze jött vissza a kitűzött napra, míg a másik részének s a közben leszerelt katonatanulóknak lassanként való bejövetele február 10-ig tartott. A nehezen megkezdett tanítás nem folyhatott zavartalanul. A tanulók szapnhiány miatt fehéreneműjüket nem tudták helyben kimosatni s azért, de meg ruhájuk, lábbelijök rendbehozatala miatt gyakran hazakérezkedtek s a rendetlen vcnatközlekedés miatt egyikmásk huzamosabb ideig otthon maradt.

Az 1919 március 27-én megalakult szovjeturalom mélyen érezte hatását a kollegiumra. A március 29-én megjelent tanácskormány XXII. törvénye az összes felekezeti iskolákat államosítja s vagyonukat az állam birtokába veszi. Szerencsére a szovjeturalom városunkban csak április 23-ig tartott s így nem volt ideje tényleges birtokába venni a kollegiumot. Az áldatlan uralom azonban beleavatkozott a kollegiumnak úgy szellemi, mint anyagi ügyeibe. A vallásoktatás, az egyházi ének és orgonázás el volt tiltva az ősrégi kollegiumban is. Március 29-én a debreceni tanügyi népbiztos a református főgimnázium tornatermében, április 10-én a Bika-szálló nagytermében tartott gyűlésen a budapesti kiküldött agitátorok szóltak minősíthetetlen durva hangon Debrecen középiskolai tanáraihoz, így a kollegium tisztos tanáraihoz is. A szovjet emberei felizgatták a kollegiumi szolgálókat, hogy a gazdasági tanácsal szemben fizetésüket illetőleg magas követelésekkel lépjenek fel. Kitérni e követelések elől abban az időben nagyon veszedelmes lett volna. Ellenőriztették a kollegiumi pénztárt, a konviktust alacsony műveltségű mesterlegényekkel, lehetetlen alakokkal. Szemére vetették a konviktusi felügyelőnek, hogy hízlalja a diákokat. Az élelmiszerek nagyrészét el akarták vinni. Midőn a konviktusi felügyelő a tanügyi népbiztosnál közbelépett, ez így szólt: Hadd haljanak meg éhen a diákok! Kell az élelmiszer a proletárok gyermekeinek! Vajjon a kollegium nem mindig a szegények iskolája volt-e? Azoké a szegényeké, akiknek felemelését írta jelszó gyanánt zászlajára a dicső szovjet.

Debrecen városának az oláhok által április 23-án történt megszállása egyszerre véget vetett a megfélemlítés eszközeivel működő bolsevista uralomnak. A kollegium visszakerült az egyházkerület felügyelete alá. Az oláhok a kollegiumban kórházat rendeztek be s így elvették a tantermek egy részét s a bentlakó szobákat. Ismét súlyos helyzet állt elő a tanításnál és

a bentlakók elhelyezésével, ami csak akkor enyhült, amidőn 1919 december 10-én a kollegiumot kiürítették az oláhok, akik 1920 március 11-én vonultak ki városunkból. Itt létök alkalmával barbár módon viselkedtek. A háborút átszenvedett, katonaruhában járó tanulókról lehúzták a ruhát. Szegény tanulók lábait feltörték, ruhájukat, fejéneműjüket belőlük elvették. Kivonulásuk alkalmával szalmazsákokat, matracokat, kályhákat s más felszerelési tárgyakat vittek magukkal.

A bevonuló nemzeti hadsereg nagyrészét szintén a kollegiumban helyezték el. A tanítóképzőintézet összes tantermét, csaknem valamennyi bentlakó szobát át kellett adnunk, ami újabb felfordulást idézett elő. A tanítóképzőintézet élete a háború kitörésétől: 1914-től nem volt egyéb, mint hurcolkodás: hat év alatt 15 ízben költözött. A nemzeti hadsereg véglegesen csak 1920 október végén vonult ki a kollegiumból, amely annyi év után valahára visszanyerte valamennyi helyiségét. De minő állapotban? Egyetemi internátusunk, a konviktus, a gimnáziumi és tanítóképzőintézeti lakoszobák teljesen tönkrementek, felszereléseik hasznavehetetlenekké váltak. Ki nem számítható károk érték csak ezen a téren is a kollegiumot, amelynek épülete kívülről is teljesen rossz állapotban került ki a háborúból.

Az 1920—21. iskolai évben még korántsem állt helyre a nyugalom. A megszállt vidéken levő állami, sőt felekezeti intézetekből nagy számmal keresték fel a kollegiumot egyetemi hallgatók, gimnázisták és tanítóképzőintézeti tanulók, akikről, mivel az oláhoknak Debrecenből való kivonulása után szüleikkel nem érintkezhetek, a nehéz anyagi gondokkal küzdő kollegiumnak kellett gondoskodni nemcsak iskolai évközben, hanem nagy szünetekben is, mivel egyrészek ekkor sem tudott hazamenni. Ebben az iskolai évben vörheny miatt december 4-től február 1-ig be kellett zárni a kollegium intézeteit. Elmondhatjuk, hogy a háború után az első nyugodt iskolai év az 1921—22-iki iskolai év volt.

Míg a háború kitörésétől idáig jutottunk, a kollegium anyagi romlása teljes lett. Nyolc ízben jegyzett a hazafiság érzetétől áthatott kollegium hadikölcsönt 7.000.000 aranykorona értékben, míg az egyházkerület 3.400.000 koronát. A kollegium készpénzben 2.981.800 aranykoronát fizetett ki, amelyet alapjaitól kellett elvonni. A kollegiumnak és az egyházkerületnek a hadikölcsönből fentmaradt adóssága 7.888.800 korona. A háború alatt az állam kénytelen volt tisztviselőinek a fizetését emelni, illetőleg háborús pótlékokkal javítani, ami tekintetben nem maradhatott el a kollegium sem az államtól. Az élelmiszer fokozatosan drágult s a konviktus üzemből tartása alig legyőzhető akadályokat gördített a gazdasági tanács elé. Tápiintézet nélkül pedig nincsen kollegium. Ezért minden áldozatot meg kellett

hozni. A tápintézeti díjakat csak mérsékelten lehetett a tanulók szegény anyagi helyzetére tekintettel felemelni. Az utolsó háború előtti évben, 1913—14-ben a következő fokozatok voltak: I. f. 60, II. f. 120, III. f. 160, IV. f. 240 korona. Az 1921—22. iskolai évben pedig: I. f. 2000, II. f. 3000, III. f. 4000, IV. f. 5000 korona. Ez utóbbi díjak nem feleltek meg a háború előtti díjaknak, az aranyértéknek. A kollegiumnak nagyon sokba került a tápintézet, amelynek 210,000 aranykorona alapítóját a háborús évek teljesen felemésztették. Költségvetése évről-évre nagy deficittel végződött, amelyet más alapokból kellett pótolni. Hogy fennállhasson, a kollegium több házat és földjét el kellett adni. A tanulók szánandó helyzetben voltak. A konviktusi díjat alig tudták fizetni, mivel úgy a kollegiumi, mint a debreceni egyházi alapítványok segélyei az elértéktelenedés következtében lassanként elmaradtak, holott a gimnázisták az 1913—4. iskolai évben körülbelül 10,000, a tanítóképzősök 4778 aranykoronát kaptak ösztöndíjra. A legtöbb a tápintézeti díját az ösztöndíjból fizette ki. Az ifjúsági segélyegyletek sem igen támogathatták a növendékeket, mivel alapítójukat hadikölcsönbe fektették. Az egyetemi internátus is szomorú helyzetbe jutott. A felépítése azon alapon történt, hogy az építkezési kölcsönt könnyen lehet törleszteni, ha valamennyi hely be lesz töltve. A háború alatt azonban a katonaság lefoglalta minden helyiségét, az ifjúság hadba vonult, de a kölcsön után a kamatokat, a törlesztést fizetni kellett. A pénz fokozatos értéktelenedése miatt a költségvetést előre megállapítani nem lehetett. Anyagiak terén a helyzet úgyszólván hónapról-hónapra változott, ami rendkívül sok fáradságot, idegölő erőfeszítést okozott a kollegium intézőinek. Nem kritika, hanem sajnálat illeti őket, hogy ily időben állították az alma mater élére. Kollegium nehéz helyzetén gyűjtésekkel igyekeztek enyhíteni. A lelkesítő jellegű tanárok a kerület minden részében szószékről hívták fel adakozásra a híveket. De a begyűlt összeg csak ideig-óráig tudott segíteni a kollegiumon.

Ily körülmények között határozta el magát Püspökünk amerikai útjára. „A debreceni református kollegium sorsa” — mondja az egyházkerülethez intézett jelentésében — „veszedelmbe került a példa nélkül álló nehéz anyagi viszonyok között. Ezt a kollegiumot pedig nem engedhetjük veszni, míg csak a tudomány világossága, az evangelium tisztasága, az emberszeretet áldása és a hazaszeretet kötelme becses lesz előttünk... Engem nem hagyott nyugodni sem az a hála, amellyel a szellemi édesanyaként szeretett kollegiumnak, sem az a felelősség, amellyel mint előljáró a debreceni kollegium sorsáért a magyar nemzet s az egyetemes kultúra történelmének tartozom.” Püspök úr 1922 május 6-án indult el első amerikai útjára s május 22-én érkezett meg az Egyesült álla-

mokba. Negyvenkét református egyházban fordult meg. Egyházi szónoklatokkal, valamint népgyűléseken és nyilvános előadásokon tartott szónoklatokkal hívta fel az amerikai társadalom figyelmét és jóindulatát a magyar református egyház, különösen a debreceni kollegium válságos helyzetére. A gyűjtés 20,186.92 dollárt eredményezett. A Püspök úr 1922 szeptember 3-án megérkezett szerencsésen Debrecenbe. A begyűlt összegből segélyt kaptak a Lelkesítő egyesület, Kálvineum, Templomegyesület, a tiszántúli egyházkerületben illetékes nyugdíjas lelkészek és lelkészözvegyek.

Rendkívül nagy jelentőségű volt a kollegiumra adósságainak kifizetése. Nevezetesen kifizettettek a begyűlt összegből a kollegium és az egyházkerület nevében jegyzett hadikölcsönkötvényeket terhelő lombardkölcsönök, aminek folytán a hadikölcsönkötvények és pedig az egyházkerület nevében jegyzettek is a kollegium tehermentes tulajdonává váltak. Kifizettették a kollegium egyetemi internátusának építéséből, illetőleg kijavításából származó adósság. A fennmaradó összegből: 7413 dollárból létesült a Baltazár-amerikai alapítvány. Ezen alapítványból segélyt nyerhetnek a kollegium kebelébe tartozó tanulók vallásfelekezetre és anyanyelvre való tekintet nélkül. Szükséges azonban, hogy szegénysorsúak, jó igyekezetűek, tisztas magaviseletűek és a debreceni református kollegium hagyományos szellemének megfelelőek, azaz hazafiság, istenfélelem, emberszeretet és becsületesség tekintetében kifogás nélküliek legyenek. A debreceni református kollegium nevében a tiszántúli református egyházkerület 1922 decemberi közgyűlése kijelentette, hogy a kollegium minden év tavaszán, lehetőleg május 22-én, mint dr. Baltazár Dezső Amerikába érkezésének évfordulati napján vallásos és nemzeti jellegű amerikai ünnepélyt fog tartani, amelyen meg fognak emlékezni az amerikai társadalom jóságáról, beszámolnak az alapítvány állásáról stb.

A kollegium meg volt mentve. Súlyos adósságaitól megszabadult. A segély nélkül maradt szegény tanulók segélyhez jutottak. A kollegium hagyománya: támogatni a szegény sorsból származó tehetséges ifjakat s oda engedni őket a tudomány forrásaihoz, nem szűnt meg, sőt az amerikai kegyes adományozók segítségével új alakot öltött. Püspök úr, az ifjakat támogató kegyes alapítvány létesítője, ezerszeresen vissza adta a kollegiumnak azt, amit tőle, mint annak egykori növendéke kapott. A kollegium iránt való szeretete nem hagyta őt nyugodni. Fáradságot nem ismerve, veszélytől nem rettenve, második amerikai útra határozta el magát. Az 1924—25. iskolai évben hat hónapot töltött Amerikában. A begyűlt összeg 11,674 dollárral növelte az eddigi alapítványokat. Püspök úr a gyűjtésen kívül hatalmas akciót kezdett az Egyesült államokban az angolok között a kollegium iránt való érdeklődés felkeltésére. A

magyarok között férfiakat és nőket nyert meg azon nemes munkára, hogy azt az összeget, amit a kollegium színvonalon maradása és tovább fejlődése igényel, mielőbb összehozzák.

A Baltazár-amerikai alapítvány gondnokságának 1925—26. évi számadásából kiemeljük a következőket : Bevétel : 1,593.743,950 korona. Kiadás : 1,113.193,950 korona. A kiadásnál szerepel : Tőkekihelyezés az egyházaknak : 622,000. A kollegiumi ifjúság 81.000,000 segélyt kapott, leányiskolai segélyek címén 12.000,000 szerepel, vagyis közel 100 millió segélyt nyert az ifjúság.

Nemes tanuló ifjúság! A mai ünnepély a humanizmus ünnepe, amely lehetővé tette a kollegium további fennmaradását ; de egyszermind fogadalmi ünnepély is, hogy mi mindnyájan, akik ennek az ősi kollegiumnak szellemi gyermekei vagyunk, azt bajában, megpróbáltatásában soha el nem hagyjuk, hanem erőnkhez képest támogatni fogjuk. Református főgimnáziumunk kiváló igazgatójának kezdeményezésére, most van alakulófélben a volt iskolatársak szövetsége, amely hivatva van egy táborba tömöríteni a kollegium egykori növendékeit. Ha mindenik egykori tanítvány évenként egy kevés összeggel járul is a kollegium támogatására, hatalmas összeg gyűlhet össze, amelyből vissza lehet állítani a régi kegyes alapítók alapítványait, amelyekből annyi megannyi volt kollegiumi tanuló nyert segítséget.

Nemcs tanuló ifjúság! A háború alatt egyik tanítványom az orosz harctérről a többek között ezeket írta : „Nap mint nap gondolunk az öreg kollegiumra s tanárainkra. Meg is kérdezte egy más intézetbe való katona-társunk : miért irkáltok ti annyit tanáraitoknak ? mi nektek az a kollegium ? Én erre azt feleltem : Mi nekünk az a kollegium, — azt kimondani nem lehet, hanem csak érezni.“ Igaza volt a tanítványnak : csak érezni lehet. Az érzelmeket nem lehet elemekre bontani, csak a fogalmakat, a tárgyakat nevezhetjük meg, amelyekhez fűződnek. A kollegium iránt való érzelem annak hagyományához, tradíciójához fűződik. Ez a hagyomány : Tiszta evangéliumi hit, ember- és hazaszeretet, haladó tudomány, szilárd, megalkuvást nem ismerő jellem, a szegények gyámolítása, a törvény tisztelete. Ezeket a hagyományokat tisztelte meg Amerika munkás népe, amidőn Püspökünk felhívására segítségünkre sietett. Amerika munkás népe nagyon jól tudta adományainak nyújtása alkalmával, hogy a debreceni kollegiumban nemcsak a magyarság, hanem az egész világ kulturája érdekében komoly munka folyik.

Befejezésül arra kérlek, nemes tanuló ifjúság, hogy Püspökünkhöz hasonlóan ti se ismerjétek semmi fáradságot, mikor oly nemes intézmény megmentéséről van szó, mint a kollegium. Az amerikai kegyes adakozók és alapítók példájából tanuljátok meg, hogy aki szeret dolgozni, munkálkodni, az örömet áldoz is fárad-

ságos munkája által szerzett filléreiből jótékony intézetekre, az iskolákra, a kulturára. Íme a munka megnemesíti a lelket. A nagy angol filozofus és pedagógus : Herbert Spencer szavaival végzem beszédemet : „E világon minden örömünk csakis munka által érhető el legteljesebben.“

Debrecen, 1927 május 20.

Dr. Veress István.

Egyház

Az Egyházkerület közgyűlése.

Egyházkerületünk tavaszi közgyűlése május 24. és 25. napjain ment végbe, a megjelentek számát tekintve, régen tapasztalt nagy érdeklődés mellett. Jelen voltak az esperesek valamennyien s egynek kivételével az egyházmegyei gondnokok. Az egyházkerületi tanácsbírák közül mindazok, akiket valaha is a közgyűléseken láttunk, úgyszintén a jegyzők és az egyházmegyei meg tanintézeti képviselők teljes számmal. De bár sokan voltak, sok beszéd nem hangzott el és már a második napon délre véget ért a közgyűlés, holott az első napnak is délutánját a bírósági ügyek foglalták el.

Baltazár Dezső püspök felemelő imádsága után az ősz főgondnok mondott megnyitó beszédet, elparentálva egyházunk nagy halottait, elsősorban az egyházkerületi közgyűlés legrégebbi tagját, György Endrét és Darányi Ignácot, valamint az 1917-ben megnyitott és ebben az évben megszűnő zsinatot. Nagyerdemű vezérünket nagy lelki gyönyörűséggel hallottuk ismét az elnöki székből szólni s valamennyien felállva, lelkes ovációval ünnepeltük, mikor Püspök úr meleg szavakkal üdvözölte hosszas betegségéből történt örvendetes felépülése alkalmából.

A nagyérdemű György Endre halálával megüresedett világi tanácsbírói tisztségre, valamint a tanár- és tanítóképviselői megbízatásokra elrendelték a szavazást. Örömmel vették tudomásul, hogy dr. Erdős Józsefet a kultuszminiszter a szolgálatban maradásra felkérte. Az általános érdekű ügyek címén felvett tárgyakkal szokatlanul gyorsan végzett a közgyűlés, mindenütt elfogadván az előadó, illetőleg az esperesek értekezletének javaslatát s a közgyűlés megnyitása után egy óra múlva már a bizottsági ügyek s nemsokára az egyházmegyei felterjesztéseire került a sor. A megüresedett bizottsági tagsági helyek betöltése után tudomásul vették a lelkészképesítő vizsgálatokról adott jelentést s e vizsgálatok körében néhány kedvezményt engedélyeztek. Az egyházkerületi pénzügyi bizottság jelentését és javaslatait általában hozzászólás nélkül fogadták el, csak a püspöki javadalmi föld hozadékának módosított felhasználása tekintetében volt rövid s merőben akadémikus értékű vita, mert abban mindenki megegyezett, hogy az OFB. által püspöki javadalomra adott föld hozadékát semmi részben sem lehet másra fordítani, mint a püspök

javadalmára, úgyszintén abban is, hogy a földnek a tulajdonosa az egyházkerület s a püspöki állást, illetőleg annak betöltőjét csak a jövedelmek, nem pedig az állag felett illeti rendelkezés. A Baltazár-amerikai alapítvány költségvetését a gondnokság által előterjesztett javaslat szerint fogadták el s örömmel vették tudomásul, hogy dr. Papp Géza amerikai lelkész 60, Baltazár László 75 dollárt, egy ismeretlenül maradni kívánó jóltevő pedig 8000 pengőt küldött az alapítvány gyarapítására. Az első napon délig az iskolai ügyek kivételével mindennel végeztek.

Delután bírósági tárgyalás volt, nem gazdag tárgysorozattal, mert mindössze tíz ügy volt kitűzve, abból is kettőben visszavonta felebbezését a felebbező. A bíróság, mely most csaknem teljes számmal volt együtt, három tanácsra oszlott, előbb azonban a plénum előtt végrehajtotta a bíróság elnöke a Barta László alsószaboles-hajdúvidéki esperesen a konventi bíróság helybenhagyó ítéletével jogerőssé vált egyházkerületi bírósági ítélettel kiszabott feddest. A tanácsokban tárgyaló ügyek közül egyedül fontos a bihartordai lelkészválasztás ügye volt, amelyben az egyházmegyei bíróság megsemmisítést kimondó ítéletét megváltoztatták és a választást érvényesnek állapították meg.

Második nap a kollegiumi ügyeket tárgyalták. Vallá-tanárrá az első helyen jelölt Nagy Sándort választották 9 szavazattal, Biki Gábor 4 és dr. Bodnár Gábor 3 szavazatával szemben. Egyebekben általában vita nélkül elfogadták az igazgatótanács javaslatait, csak a tiszadadai haszonbérletek ügyében mellőzték az ott javasolt szakítást és az egyházkerületi elnökség elnöklése alá helyezett gazdasági tanácsra bízták a megfelelő biztosítás teljesítését.

Az egyházkerületi tanügyi bizottság előterjesztései közül a Péter András-gimnázium építkezési kölcsöne ügyében mellőzték a javasolt jóhagyást s az egyházkerületi elnökségre bízták, hogy az alaposan felderítendő tényállás figyelembevételével döntsön ebben a nagyfontosságú s egy szép fejlődést ígérő intézet életére kiható kérdésben.

A tárgysorozat kimerítése után Kovács Lajos esperes mondott köszönetet az elnökségnek a gyűlés böles vezetéséért s ezzel a gyűlés véget ért.

Közélet

Isten jobb világáért . . .

A Budapesten ülésező első országos református nagygyűlést üdvözlő szónokok közül egyik (a budapesti evang. egyház képviselője) azt mondta, hogy mi protestánsok (ennek a szónak az értelmét ezután úgy vigyük a köz tudatba, hogy: *bizonyosságtevők*) nem a hatalomért küzdünk, nem is a dicsőségért, hanem a *jobb világért*. De nem a magunkéért, hanem az *Isten jobb világáért*.

És mi nagy taps között igazat adtunk neki, mert mélyen érezzük, hogy ez a mai világ —

természetesen nem a természeti világot értvén alatta — nem a lehető legjobb világ. A természeti világ híven tükrözi és szolgálja az Isten dicsőségét, de az embervilágról, sajnos, nem állítható ugyanaz! . . .

Ez a mi rohanó, kapkodó világunk hajszolja a maga dicsőségét, keresi a maga hatalmának a lehetőségeit, vagy pedig fásultan lemond mindenről és oda dobja magát mindegyével együtt a szeszélyes esetlegességeknek, az úgynevezett véletlennek, mert azt tartja: ügyis hiábavaló minden! . . .

Gyönyörű igazság és felséges eszme jegyében, szolgálatában jött össze az első országos református nagygyűlés. Ez pedig az, hogy: „*Egyedül Istené legyen a dicsőség*“ a mi életünk minden vonatkozásában! Hinni azt, hogy a jobb, sőt az *egyedül jó világ* az lesz, ha Jézust, — az Isten Szent Fiát — tesszük úrrá, királlyá a mi egyéni, családi, társadalmi, gazdasági, nemzeti és egyházi életünkben egyaránt! . . .

Oh mennyi nehézség és gáncs ellenére valósulhatott meg az a hő vágyunk, hogy végre mi is együtt lehessünk és egyek: hitben, szolgálatban! Hirdetményeinket a fővárosban titkos kezek letépték! „*Eretnekek*“ *ilyen uszító szavakkal telefirkálták!* „Egyes vonalakon a csoportosan küldött féljegy váltására jogosító vasuti igazolvány csomagokat ismeretlen tettek megdézsmálták“ stb.

De mégis sikerült, mert sikerülni kellett! Isten nem hagyta magát bizonyosság nélkül közöttünk. Világossá lett előttünk, hogy: „A mi református anyaszentegyházunk még nem játszotta el történelmi hivatását Magyarországon, sőt a megvalósítanivalói közül még csak 10%-ot, ha megvalósított“ . . .

Nem lehet célunk részletes beszámoló adni itt a nagygyűlésről. A napilapok is bőven foglalkoztak vele, de meg a Hit és Szolgálat Mozgalma úgyszólván emlékkönyvet ad ki róla. Csak annyit mondunk még hálával és örvendezve: Eben háézer, eddig megsegített az Úr! . . . Övé legyen a dicsőség! . . . **Kósa Béla.**

Jegyzetek a magyar református tudománypolitikához.*

Ily címen cikkezik a Debreceni Prot. Lap legutóbbi száma (minden esetre dr. Révész Imre tollával), a ma szokásos kegyesség szervezési bölcselkedéséhez szólva ugyan, de azon messze tülemlelkedve, az igazán égető nagy kérdések

* A kolozsvári *Kis Tükör* c. nagyérdemű és nagymultu evangélikáló újságban jelent meg multkori vezércikkünknek ez a kommentárja, amelyet azért közlünk, hogy mindenki meglássa belőle, hogy tudományos szervezkedésünk ügye nem egy-két nyughatatlan ember lázálmá, hanem egyenesen *hitéleti* kérdés, amely életet vagy halált jelen. A cikk írója egyébként kolozsvári theologiai professzor, a legszabadab lelkű és legnagyobb tudós hívők és hívő tudósok egyike Nagymagyarországon. R. I.

légkörébe. Megállapításai egyszerűek, világosak, letagadhatatlanok.

Hogy valamikor a magyar tudományosság legkiválóbb művelői a ref. papok és theol. tanárok voltak; ma nem azok. Miért? Szegénység, munkahalmaz (közigazgatás és belmisszió) és a sok baj, gond, stb., stb. Valamikor a világi tudományok közül is a szellemi tudományokat túlnyomólag reformátusok (lelkészek és világiak) művelték, szabad, ref. szellemben: ma róm. kath. tudósok (főként papok) nyomultak előtérbe és kezök nyoma a magyar tudományosságon erősen meglátszik. Még a régi jeles református férfiak történetét is róm. kath. papok írják meg tudományosan. Ami dicsőség ugyan rájuk nézve, de veszedelem reánk nézve. Mert, ha a multat a közönség megszokja róm. kath. szemüvegen látni, lassan-lassan majd megtanul a jövőben is róm. kath. messzelátón nézni. Pedig Magyarországon már most is jócskán megindult az ellenreformáció.

Még közvetlenebb veszéllyel fenyeget az időszaki sajtó (lapok és folyóiratok) állapota. A tudományos folyóiratokat egy-két buzgó ember erőlködése tengeti; az egyházpolitikai lapok kezülenként a magok ajtaja előtt sepernek és egyetemes szempontokra emelkedni képtelenek; az építő lapok elaprózódtak, vérszegények, szétesők, mert már minden gyülekezetnek van külön építő lapja.

Ennek a halálos szétesettségnek a meggyógyítására a református tudomány feltámasztását ajánlja Révész egy központi tudományos és irodalmi szervezet felállítása által. Érvei helytállóak és áthatók. Annál is inkább pártolom indítványát, mert tudom, hogy addig nem lesz igazi felekezetek felett álló tárgyilagos tudomány a világon, amíg a reformátusok meg nem csinálják azt. Bár a Prot. Irod. Társaság példája nem sok jóval biztat, mégis meg lehetne próbálni egy ilyen szerv felállítását.

Az időszaki irodalom kétségbeesztő állapotán azonban sürgősen kellene segíteni, mert ez életünkbe kerülhet: mind a négy hazában. Mert, fájdalom, e tekintetben nálunk is vigasztalan a helyzet. Hogy az irodalom az irodalom propagandájában merül ki, a közönség pedig csak úgy „pártolja“ az irodalmat, hogy a politika minden berket megmérgez; hogy addig „írjuk“ az „erdélyi lelket“ míg majd elpárolog a magyar lélek: mind ezt láthatja, aki nem vak, vagy nem „író“.

Hogy lehetne ezen segíteni? Az olvasók már tudják, mi erre a Kis Tükör felelete. De lehet-e más? Rómában volt egy bölcs szenátor, aki akármiről beszélt a szenátusban, minden beszédét így végezte: „egyébiránt Kárthágót eltörlendőnek vélem“. A Kis Tükör meg így: egyébiránt a hitetlenséget eltörlendőnek vélem.

Dr. Kecskeméthy István.

Különfélék

A „Baltazár-Amerikai ünnepség“ május hó 23-án délután 6 órakor ment végbe az Oratoriumban, ötödik évfordulóján annak, hogy dr. Baltazár Dezső püspök Amerikába fáradságos és terhes, de Istentől áldott missziói útjára elindult. A kollégiumi Kántus éneke után Karai Sándor kollégiumi igazgató tartott megnyitó beszédet, mely után dr. Veress István tanítóképzőintézeti igazgató mondott alkalmi beszédet, az ifjúság halálját pedig dr. Baltazár Dezső püspök és az áldozatkész amerikaiak iránt Tukacs György kollégiumi senior tolmácsolta. Barcsa József hittanhallgató szavalt, a kollégiumi kántus pedig végezetül a Szózatot énekelte.

A Nagyhortobágyon áldozócsütörtökön ment végbe az első tanyai istentisztelet. Ezáltal is hatalmas lépés történt a külsőségek vallásos szükségletének kielégítésére.

A Sárospataki Főiskolai Kórus és a Debreceni Kollégiumi Kántus közös hangversenye május 21-én ment végbe Sárospatakon. A Debreceni Kollégiumi Kántus 50 tagja dr. Erdős Károly lelkész-képzőintézeti igazgatóval délben érkeztek meg Sárospatakra, ahol Solymosi József 4. é. hh. üdvözölte a sárospatakiakat. Az állomásról az oratoriumba vonult az ifjúság, itt a spataki thologiai akadémia nevében dr. Rácz Lajos thologiai tanár üdvözölte a debreceni theológiát és Kántust, mely üdvözlésre dr. Erdős Károly lelkész-képzőintézeti igazgató válaszolt. Délután a Főiskola híres könyvtárát tekintette meg a debreceni Kántus. Este a Főiskola Mudrany-termében ment végbe a hangverseny. A Kollégiumi Kántus a Debrecenben előadott hangversenydarabjaival azonnal megnyerte a spataki közönség tetszését. Különösen nagy sikert aratott Szigethy Gyula „Strassburgi harangok“ szerzeménye és Wagner „Göt hűsége“. — A Sárospataki Kórus több, nehéz szerkezetű darabot adott elő, igen szép siker mellett. Solymosi József IV. é. hh. vígszavalataival, Nagygyörgy Sándor III. é. hh. pedig magyar dalaival gyönyörködtették a hallgatóságot. A rendkívül nívós hangversenyt, melyen úgy a Főiskolai Kórus, valamint a Kollégiumi Kántus — Kovács Béla és Szigethy Gyula főiskolai énektanárok vezetése alatt — a legjobbat adták, reggelig tartó táncmulatság követte. Vasárnap délelőtt a templomba volt az ifjúság. Istentisztelet után Harsányi István thologiai tanár vezetésével megtekintették a Rákóczi-várat. Délben közebed volt, mely után a legjobb hangulatban vonatra szállt a debreceni ifjúság. — Tokajban egy kedves meglepetés fogadta a hazatérő Kántust. Az állomáson a Tokajban hangversenyző Debreceni Városi Dalegylet az állomáson a jellegük eléneklésével fogadta a Kántust és a Dalegylet nevében a Sárospatakon elért nagy sikerért dr. Balla Bertalan városi tanácsnok mondott üdvözlő szavakat.

A református nagygyűlés nagy sikerrel ment végbe május 21-én és 22-én. Közreműködtek dr. Baltazár Dezső és dr. Ravasz László püspökök,

dr. Szász Károly v. b. t. t., Hegedüs Lóránt, dr. Czegléd Sándor és más előkelőségek. Szépen és nagy érdeklődés mellett tettek tanúságot egyházunk mellett. Részletesen — sajnos — nem számolhatunk be, mert a belépésre a jogositást csak május 20-án délben kaptuk meg, amikor már nem lehetett felhasználni.

Tornavizsga a református tanítóképzőben.

Szép számú közönség előtt folyt le a képző-ök és gyakorlóiskolai növendékek tornavizsgálója május 22-én a Kollégium udvarán. A Himnusz eléneklésével kezdődött a tornavizsga. Somorjai László tornatanár vezetésével rend- és szabadgyakorlatokat mutattak be igen nagy tejszés mellett. Az atlétikai verseny után gulákat alkotott az ifjúság. Az elismerést érdemlő tornavizsga a Szózat eléneklésével ért véget.

Vallásos-estély volt május 22-én délután 5 órakor a Kossuth uccai templomban. Bibliát olvasott és imádkozott Márky Kálmán s.-lelkész, predikált Peleskey Sándor hajdunánási h.-lelkész, szavalt Batáry Imre. Solo éneket adott elő Debreceni Kató, Szele Miklós vallástanár orgonakísérete mellett. Énekelt a Református Tanítói Vegyeskar. A lélekemelő vallásos-estélyt Madar Zoltán s.-lelkész imája zárta be.

A debreceni református főgimnázium ifjúsága május 22-én kiránduláson volt Tokajban. Az ifjúságot dr. Nagy Jenő, Jakucs István és Osváth Ödön gimnáziumi tanárok vezették. A kiránduló csapat Tarcalig ment vonattal, innen pedig a tokaji hegyen gyalog jött át Tokajba. A gyönyörű szép időben nagyszerű kilátást nyújtott az alföldi fiúk számára, a természeti szépségekben bővülő vidék. A kirándulók az esti vonattal tértek haza Debrecenbe.

Tanítói értekezlet Pátróban. F. évi május hó 17-én a pátrópai és környékbeli tanítóság a helybeli kántortanító Putnoky Endre és a község agilis főjegyzője Ujhelyi József kezdeményezésére igen szép számban gyűjtötte össze a környékbeli tanítóságot. Érdemes megemlékezni erről az értekezlet-

ről azért is, mert egy igen szép és életrevaló kezdeményezés hozta létre, u. i. erre az értekezletre meghívták a debreceni tanítóképző intézet igazgatóját és tanárait. A tanítókat ebben a törekvésükben az vezette, hogy felvegyék újra azt az összekötő fonalat, mely őket a tanítóképzővel mint az új tanítói generáció nevelőintézetével összekötötte. Így egyrészt a működő tanító-ág módot talált arra, hogy a modern pedagógiai törekvéseket és felfogásokat megismerje, másrészt a tanítóképzőintézeti tanárok is láthatták a való életet s tanulásukat meríthették arra, hogy a tanítóképzőintézetnek élő, eleven összeköttetésben kell lennie a való élettel. Az értekezlet tárgysorozata különben a következő volt: Elnöki megnyitó. Dr. Veress István: A modern pedagógiai irányelvek. Dr. Novák József: Az új állami tanterv nehézségei. Szücs János: Mintatanítás a fogalmazásból. (IV. o.-ban). Nácsa Antal: A telefonról tartott mintatanítást. Putnoky Endre: A magyar történelemből. Minden előadás után hozzászólások voltak. Többek között felszólalt Kovács Lajos esperes is, aki szintén jelen volt az értekezleten. A nemzeti hiszekegy eléneklésével ért véget az értekezlet. Utána közébéd volt. Egy kedves és tanulságos nap emlékével távoztunk Pátróháról.

50 stuttgarti férfi és fiatalember jön Pünkösdkor Magyarországra látogatóba 3 napra. Lapunk olvasói támogathatják az akciót az adományaikkal, hogy ez az 50 református és evangélikus vendégünk Magyarországról a legjobb benyomásokat vigye el. Küldje értesítését: Budapest, IX. Üllői-út 29. KIE címen.

Ingyen képes hetilapot ad ismét a Magyarság című napilap előfizetőinek. A most meginduló képes hetilap alakjára és kiállítására ugyanolyan, mint az előfizetők által megkedvelt első forma volt. A szerkesztőség azon fáradozik, hogy tartalmilag felülmulja az eddigit. A képes hetilapot a Magyarság minden előfizetője a csütörtöki lap-példánnyal együtt kapja. A megrendelések a Magyarság kiadóhivatalához (Budapest, VIII., József körút 5.) intézendők.

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35.

49-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) **szerezhetők be.**

Teljes ellátásra felveszek az 1927-28. tan-
évre, három, négy intelligens tanuló-leányt. Első-
rangú ellátás és felügyelet. Zongorahasználat, fürdő-
szoba. Internátusival azonos díj. Bővebbet levélben.
Dicsőfi Margit, tanítónő Debrecen, Kossuth uca 33.
Dóczy intézet címre kérek ajánlatokat.

Takarékpénztári csekk száma 43,916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Pályázati hirdetés.

A szeghalmi református Péter András reál-
gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet
egy magyar-latin és egy magyar-német szakos
rendes tanári állásra. Az állások 1927 szeptem-
ber 1-én foglalandók el. Javadalmazás egyenlő
az állami tanárok javadalmazásával. Pályázati
kérvények az igazgatótanácshoz címezve a „Ref.
Péter András reál-gimnázium igazgatója, Szeg-
halom, Békés megye” címre küldendők a szük-
séges mellékletekkel felszerelten. Igazgatónál
személyes jelentkezés kötelező. Igazgatótanács
fenntartja magának azt a jogot, hogy az álláso-
kat a pályázat eredménye szerint esetleg helyet-
tes tanárokkal töltsse be. Csak protestáns vallású
magyar állampolgárok pályázhatnak. Előnyben
részesülnek azok, akiknek harmadik szakjuk
torna. A pályázatok beküldésének határideje
1927 június 30.

Szeghalom, 1927 május 26.

Nagy Miklós, s. k., Dr. Kardos József s. k.,
igazgató. az igazgatótanács elnöke.

Pályázat.

A debreceni református tanítónőképző-intézet
igazga ótanácsa pályázatot hirdet a III—VI. osztályú,
2. számú gyakorló-iskola tanítónői állására. Pályáz-
hatnak kiváló minőségű, református vallású tanító-
nők. A megválasztott tanítónő javadalmazása az
állami tanítónőképző-intézeti gyakorló-iskolai tanító-
nők javadalmazásával azonos. A pályázók élet-
korukat, képesítésüket, eddigi szolgálatukat, családi
és egészségi állapotukat igazoló okmányokkal fel-
szerelt s az intézet igazgatótanácsához címzett
kérvényüket alulírt igazgatósághoz 1927. jún. 18-ig
nyújtsák be. A rendelkezési álmányba helyezettek
és a létszámapasztás folytán elbocsátottak előnyben

részesülnek. Az állás 1927. szeptember 1-én fogla-
landó el.

Debrecen, 1927. május 23-án.

A református tanítónőképző-intézet
Igazgatósága.

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SARJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáiért a legnagyobb haszon
és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló
ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF az „ORLE” szabóia.

Debrecenben rendelések átvételére Tóth József szabómester úr Ceapó-
utca 59. szám. — Ujpesten Petőcz Endre szabómester úr készsége
állanak felelő szolgálatára.

Tekintetes SZÁNTÓ JÓZSEF papi szabó cég

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Folyó hó 3-án kelt levelére értesítem, hogy Thomay
Dezso theológus barátom jelenleg ugyan még Debrecenben
tartózkodik, de június 1-től kezdve már Vésztőre (Bihar m.)
van segédlelkésznek kinevezve. Palástra azonban sürgősen
szüksége van s így szíveskedjék Szántó úr ezt még debreceni
címeire elküldeni.

Nem mulaszthatom el, hogy annak a palástnak a kész-
téséért, amelyet nekem még 1925-ben édes anyám rendelt
Önöknel, ne gratuláljak.

Már két éves. Sokszor megázott s úgyszólván minden nap
használatban van, de mégis új, jó, izléses és csinos. Minden
theológus barátomnak és segédlelkész társaimnak szívesen és
jó lelkiismerettel fogom a céget figyelembe ajánlani.

Debrecen, 1927 május 6.

Tisztelettel:

Tukacs György, debreceni s.-lelkész,
főiskolai szenior.

Kedves Szántó Úr!

Gyülekeztem abból az alkalmából, hogy a biharmegyeri
Ártándra megválasztottak rendes lelkésznek, egy szép pa-
lásttal és süveggel óhajt megajándékozni, melynek december
15-re legkésőbb itt kell lenni, mivel már karácsonykor, vagy
előtte vasárnap kibúcsúzom. Kérem ezért azonnal értesíteni
Szabó Károlyné címére, hogy a közönség előtt felmutathassa,
zárt levélben, hogy mennyibe kerül 159 cm. hosszú palást
és 58-s süveg.

Válaszát várva és méltányos árat remélve, maradok ki-
váló tisztelettel

Kaba, 1926 nov. 30.

Koródy Gyula, ref. lelkész.

Kedves Szántó Úr!

Az általa küldött palást és süvegnek csinosága, szépsége,
művészi kivitele nagyon meglepett bennünket s igazán na-
gyon meg vagyok elégedve.

A pénz postán beküldetett.

Kaba, 1926 dec. 13.

Koródy Gyula, ref. lelkész.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda,
Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

A Debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület
május 22-én a homokkerti imaházban az ottani
harmonium-alapra művészi számokkal szépen sikerült
vallásos delutánt rendezett.

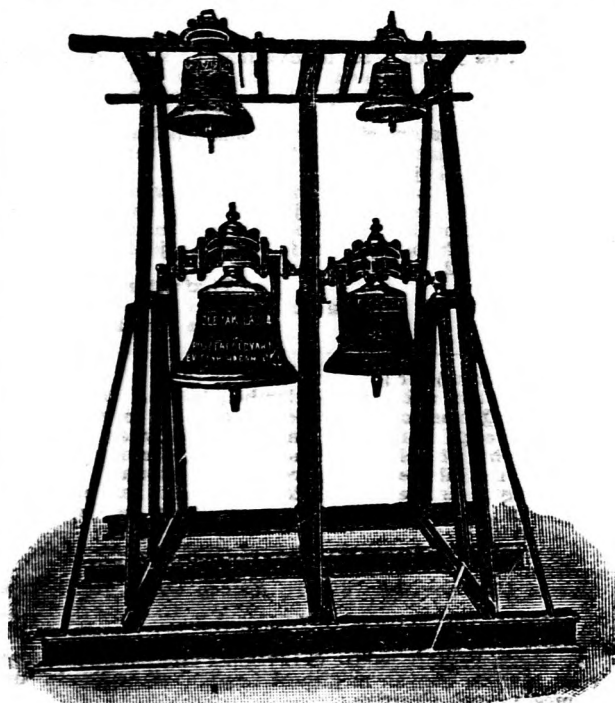

Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.
Speciális órák javítása
Mindennemű órák
raktára.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „**ÓR-
HÁZ**” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításokon
aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismeréssel és az 1925. Őrsz.
Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevéllel kitüntetve
és az 1926. évi kézműipari kiállításokon a m. kir. kormány által
díszoklevéllel kitüntetve.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

Egyházközigazgatási nyomtatványok.

	Pengő
1 Szül. és ker. anyakönyve	0.32
2 Házassági anyakönyv	0.32
3 Halotti anyakönyv	0.32
4 Áttérők anyakönyve	0.32
5 Kitérők anyakönyve	0.32
6 Konfirmáltak anyakönyve	0.32
7 Szül. és ker. kivonat	0.06
8 Házassági kivonat	0.06
9 Halotti kivonat	0.06
10 Áttérők kivonata	0.06
11 Konfirmáltak kivonata	0.06
12 Konfirmációi emléklap	0.12
13 Családi értesítő	0.06
14 Egyházlátogatási jegyzőkönyv	0.56
15 Iskolalátogatási jegyzőkönyv	0.08
16 Iktató	0.28
17 Szavazatlap	0.04
18 Választók névjegyzéke	0.16
19 Egyházi adófökönyv	0.36
19a Egyházi adófökönyv	0.20
19b Egyházi adófökönyv	0.20
20 Egyházi beszédési napló	0.20
20a Egyházi beszédési napló	0.20
20b Egyházi beszédési napló	0.20
21 Egyházi adókönyv	0.04
21a Egyházi adókönyv	0.04
22 Pénztárkönyv (gondnoki számadás)	0.20
23 Ellenőrzőkönyv	0.16
24 Nyugta	0.02
25 Ellennyugta	0.02
26 Egyházi adóalap	0.16
27 Költségelőirányzat	0.24
28 Évzáró számadás	0.24
29 Vagyonelejtár	0.24
30 Tankötelesek naplója (külv)	0.24
30a Tankötelesek naplója (belív)	0.24
31 Felvételi napló (külv)	0.24
31a Felvételi napló (belív)	0.24
32 Mulasztási napló (külv)	0.28
32a Mulasztási napló (belív)	0.28
33 Haladási napló (külv)	0.24
33a Haladási napló (belív)	0.24
33b Haladási napló (külv)	0.24
33c Haladási napló (belív)	0.24
34 Elemi isk. bizonyítvány	0.08
35 Elemi isk. végbizonyítvány	0.12

„MÉLIUSZ”

könyv-, papír-, írószer- és
zeneműkereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postai megrendelések azonnal expedíátatnak.